

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

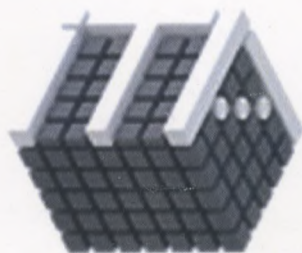

МАТЕРІАЛИ
III МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АРХІТЕКТУРА ІСТОРИЧНОГО КИЄВА.
КОНТЕКСТ І ВТРУЧАННЯ

24 листопада 2017 р.
м.Київ

Девіз конференції:
"КРИТИКУЄШ – ПРОПОНУЙ ВИРІШЕННЯ"

Рекомендовано до видання на засіданні вченої ради архітектурного факультету №5 від 20 листопада 2017 року.

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції: «Архітектура історичного Києва. Контекст і втручання» - К.:КНУБА, 2017. - 148 с.

У тезах доповідей розглянуто шляхи розвитку контексту сучасної архітектури в його теоретичній та практичній площинах.

Висвітлено аспекти втручання в існуюче архітектурне середовище та наслідки, до яких подібне втручання, вірогідно, призведе. На основі актуальних проблем формування та розвитку архітектури, фокусується увага на аспектах забудови, збереження та відновлення історичного міського середовища.

Призначено для дослідників проблем сучасної архітектури, викладачів вищих навчальних закладів, архітекторів, студентів архітектурних та містобудівних факультетів.

Кеннетом Фремптоном, критичний регіоналізм - це "схрещування місцевої культури і світової цивілізації". У руслі цього напрямку працювали архітектори Маріо Ботта, Луїджі Сноцці, Ауреліо Гальфетті, Райхлін Рейнхарт, Алвару Сіза, Йорн Утсон, Сверре Фен, Златко Углен, Імре Маковечь та інші. Регіоналізм став закликком до більш осмисленого модернізму, що існує в гармонії з особливостями конкретного середовища. У цьому сенсі його пов'язують з підходом, що підкреслює важливість чуттєвого досвіду і *genius loci* - «духу-хранителя місця».

Поєднання нової будівлі з історичною забудовою формується за допомогою наступних прийомів:

1. Симбіоз «старого і нового». Сучасна будівля за рахунок загальних композиційних прийомів, матеріалів, форми доповнює і створює єдиний архітектурний ансамбль з історичною забудовою.

2. Принцип підпорядкування. Історична забудова є домінуючою по відношенню до сучасного будинку. Подібна концепція досягається за рахунок простоти форми і кольору нової споруди, яка «розчиняється» в просторі, віддаючи пріоритет історичній будівлі;

3. «Вписування» в історичну забудову. В даному випадку архітектурна цілісність досягається за рахунок доповнення історичної забудови за ритмом і масам;

4. Контраст. Нова будівля протиставляється історичній шляхом використання сучасних матеріалів і вибору архітектурної форми, контрастної по відношенню до оточення;

До прийомів середовищної адаптації відносять: композиційну адаптацію, стилістичну, декоративну, асоціативну (образно-змістовну), колористичну, типологічну.

УДК 711.459.6

НЕВИГЛАСТВО В АРХІТЕКТУРІ КИЄВА ХХ – ХХІ століття

Тимошенко М. М. *Канд. арх., с.н.с доц. каф. архітектури;*

Семироз Н. Г. *Ст. викл. каф. архітектури,*

Національний авіаційний університет,

Постановка проблеми. Перебудова соціального устрою в Україні вимагає перегляду концептів оцінки історичного надбання в багатьох галузях, у тому разі і в архітектурі, урбанізмі та дизайні середовища. Недостатньо продумані рішення траплялися і трапляються в цих сферах протягом існування цивілізацій неодноразово.

Метою доповіді є визначення помилкових, хибних архітектурно - планувальних рішень, впровадження котрих в будівництво в Києві за період ХХ ст. призвело до фатальних наслідків в теперішні часи, а також націлити широке коло спеціалістів на дослідження цієї проблеми.

Аналіз стану проблеми. В працях: П. Тронька, В. Вечерського, В. Иконнікова., Є. Водзинського, П. Толочка, Б. Ерофалова, М. Деміна, В. Ієвлевої та інших присвячених історико – містобудівним дослідженням Києва з початку ХХ століття по сьогодні, основна увага приділялась фіксації, аналізу проектних розробок, висвітленню факторів, умов, які сприяли прийняттю проектних рішень, втіленню їх в життя. На жаль в цих працях дуже мало приділялося уваги критиці негативних прикладів, висвітленню самі цих аспектів.

Основна частина Тезисно розглянуто приклади архітектурних та урбаністичних дискусійних рішень, які були впроваджені в Києві у ХХ ст., серед котрих найбільш впливовими є наступні:

- Нехтування історичним досвідом наших предків, які не заселяли продовж майже двох тисячоліть лівій заплавної берег Дніпра в зоні Києва, а розміщували свої поселення лише на правому березі привело до того, що виникла трудова міграція і більш 350 тис. людей мусять щоденно перетинати Дніпро до місця прикладання праці – підприємств розташованих на правому березі. Необхідно було будувати мости, розв'язки, трубопроводи в важких гідрогеологічних умовах. Рациональне рішення, закладене в генеральному плані міста - розвиток Києва в північному напрямку - було скасовано у 1986 р. із-за аварії в Чернобилі.
- Найяскравішим прикладом нерациональної рішення транспортної схеми генерального плану Києва є січна мережа автомагістралей і залізниць. В транспортній мережі міста зараз існує п'ять «входів». Саме тому товарні і пасажирські потяги проїздять по сельбищній території, перетинаючи житлові масиви.
- Неудалим є розміщення аеропорту Жуляни в сельбищній зоні, де шумова, хімічна забрудненість майже 7 мл. кв. м території міста поєднується з вірогідністю аварій літаків в зоні житлової забудови.
- В якості подібних невдалих рішень можна навести будівництво шести міжміських автовокзалів, які розміщені без урахування перспектив розвитку пасажирської транспортної мережі.
- Аналогічно можна оцінити створення під землею пішохідної зони вздовж усього Хрещатика, замість того, щоб пустити під землю автотранспорт, а не пішоходів. Забудова Майдана Незалежності – це відсутність концептуальності архітектурно - урбаністичного і художнього підходу.
- Тридцять сім островів на Дніпрі в зоні Києва не можна забудовувати - це «легені міста» - резерви кисневого забезпечення населення, чисельність котрого буде з роками зростати.
- В умовах паливного дефіциту в Києва слід було широко запроваджувати малопотужні енергоблоки, теплові насоси в низинних зонах, пофасадне регулювання теплопостачання, геліо-вітряне-вторагроенергопостачання, поквартирні заходи енергозбереження. Такі проекти були вибірково впроваджені в Києві ще в 70-80 роках.

- Про недбале ставлення до ландшафтної архітектури і паркового будівництва свідчать наступні факти: до сумних наслідків призвело «взяття в трубу» річок Почайни та Либіді.
- Також до помилкових рішень що до дизайну архітектурного середовища в зоні Дніпровських пагорбів можна віднести ліквідацію променадної набережної на ділянці від Поштової площі до монумента Магденбурському праву, яка існувала на початку ХХ ст. Чудовий перший громадський парк змінили на транспортну магістраль. Також вщент знищено чудовий Кадетський Гай в Солом'янському районі.
- Нормативні вимоги на будівництво висотних будівель (ДБН В.2.2-24:2009 Проектування висотних житлових і громадських будинків) вимагають створення на поверхні цих будівель «площадок для рятувальних кабін вертольотів». Але залишаються відкриті питання: як саме виглядають «рятувальні кабінки», про які не знають навіть вертольотчики, чи може під час пожежі гелікоптер зависнути над палаючим будинком, щоб спустити цю «рятувальну кабінку». І головне - як врятувати людей під час пожежі з висотних будівель?

Формат тезисів дозволяє лише окреслити дискусійні рішення архітекторів щодо житлових будинків. Не торкаючись проблем планування кварталів, хочеться виділити такі явні промахи: повсюдна неконтрольована заміна балконів на лоджії, «рейшинність» - монотонність фасадів, убогість оформлення входів, кольорових рішень, нагромадження кондиціонерів, які спотворюють фасади будівель.

Висновки. Виникла необхідність кардинально переосмислити, переоцінити вузлові моменти теорії і практики містобудування та архітектури. Для цього розробити підходи, принципи, методологію оцінки набутоків в галузі архітектури і створити нову стратегію наближену до новітніх українських умов.

УДК 711.4.01

КОНТЕКСТУАЛЬНІСТЬ І ОРНАМЕНТАЛЬНІСТЬ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Тімохін Віктор Олександрович, доктор архітектури, проф., завідувач кафедри ДАС КНУБА.

Поняття «контекст», з'явившись у теорії літератури та у мовознавстві і отримавши загальнонауковий і методологічний статус у структуралізмі та лінгвістиці, поступово розповсюдилось у філософії, в багатьох галузях гуманітарних наук і мистецтв, в т. ч. в архітектурі та містобудуванні. Якщо під цим поняттям розуміти, по-перше, відносну закінченість і системну цілісність окремих фрагментів будь-якого тексту, в т. ч. архітектурно-середовищного і, по-друге, мати на увазі, що «... контекст структурує віяло можливих аспектів граматичного значення того чи іншого слова або речення...» [1, с. 377], то стає зрозумілою надзвичайна важливість універсального значення і засаднича роль